

RISK

Lektor: Mari Suurväli

 Nordplus

 Nordplus

 Nordplus

 Nordplus

 Nordplus

RISKI DEFINITSIOON

Rahandusteoorias defineeritakse riski kui võimalike tulemuste hajuvust oodatava tulemuse suhtes.

Finantsistid kasutavad riskist rääkides terminit "VOLATIILSUS".

Rahanduses ja tavaelus tuleb riski kindlasti eristada.

Tavaelus on risk ebasoovitava sündmuse tõenäosus.

RISK JA MÄÄRAMATUS

Määramatus – riskist tulenev võimetus prognoosida tulevikku.

Määramatuse puhul on teada üksnes tulemused.

Riski puhul on teada:

- võimalikud tulemused
- tulemuste tõenäosus

Risk on erinevalt määramatusest:

- välditav
- juhitud

RISKI MÕÕTMINE

- Riski mõõtmiseks kasutatakse statistikuid:
 - standardhälve
 - dispersioon
- Finantsinstrumendiga kaasnevat riski hinnatakse:
 - möödunud perioodi kohta
 - tulevase perioodi kohta

RISKI MÄÄRATLEMINE

Riski määratlemiseks on pakutud eri definitsioone.

Risk on rahalise kaotuse määr, mis leitakse võimaliku sündmuse tõenäosuse ja sellega kaasneva kulu korrutisena.

Risk = sündmuse tõenäosus × sündmuse kulu

Ettevõtlusega kaasnevad riskid

- **Tururisk** – järsud turusituatsiooni muutused, stabiilse sise- või välisturu puudumine, tarbijate eelistuste muutumine või ostujõu langus.
- **Juhtimisrisk** – tulude vähenemine ebaefektiivse juhtimise tagajärjel. Ettevõtjad ei pea eriti tähtsaks, kuid krediteerijad peavad halba juhtimist ärilise ebaõnnestumiste üheks peapõhjuseks.

Ettevõtlusega kaasnevad riskid

- **Krediidi- ja finantsrisk** – risk, et ei saada hakkama põhilaenu või laenuintresside tagasimaksmisega. Teiselt poolt oht, et firma kliendid ei tasu krediiti saadud kaupade eest või teevad seda hilinemisega.
- **Inflatsioonirisk**

Ettevõtlusega kaasnevad riskid

- **Kinnisvararisk** – hoonete ja seadmete amortiseerumine, väärtuse langus ebasoodsa asukoha pärast, rendilepingute tähtaegade lõppemine ja sellest tulenev ebakindlus.
- **Personalirisk** – suur sõltuvus üksikute inimeste lahkumisest, vajalike oskustega töötajate puudumine, konfliktid töösuhetes (streigid jne).

Ettevõtlusega kaasnevad riskid

- **Kuritegevus**
 - Ebaausad töötajad
 - Vargused
 - Sulidest lepingupartnerid
 - Sissemurdmised
 - Väljapressimised jne
- **Tööõnnetused**

Ettevõtlusega kaasnevad riskid

- **Poliitiline risk**

- võimalikud muutused seadusandluses, eeskätt maksunduses
- poliitiline ebastabiilsus riigis, valitsuste vahetused ja sellest tulenev majanduspoliitika muutumine
- suhted naaberriikidega, majanduslikud lepingud teiste riikidega

Ettevõtlusega kaasnevad riskid

- Mitmesugused **erakordsed sündmused** – loodusõnnetused, tulekahjud, ettevõtte hoonete või transpordivahendite kannatada saamine vandalismi tagajärjel jne.
- **Oht, et ettevõtte tegevuse või tema toodete tõttu kannatavad keskkond või üksikinimesed.**

RISKIANALÜÜS

- Riskianalüüsiks kasutatakse otsustuspuu metoodikat.
- Riskide arvesse võtmiseks rakendada mitut eri lähenemist:
 - vaadata läbi eeltoodud nimistu ja hinnata neid eri vaatepunktidest
 - hinnata riskide tõenäosust organisatsiooni-struktuuris, arvestades varem toimunut ja ära hoitud ohusündmusi

RISKIDE JUHTIMINE

Riskide juhtimine

- hinnata riski rahaline väärtus
- leida, kuidas vähendada
- riski maandamiskulud ei tohiks ületada riskisündmuse toimumisel saadavaid kahjusid

Riske saab juhtida:

- kasutades olemasolevat vara süsteemide parandamiseks
- koostades tegevuskavad maandamata riskisündmuste toimumise puhuks
- investeerides uutesse vahenditesse, lisades riske vähendavaid omadusi süsteemidele
- tõhus riskianalüüs aitab otsustada lisaressursside kasutuselevõtu otstarbekust ohusündmuste tõenäosuse vähendamiseks

OTSUSTUSPUU

- **Otsustuspuu** on otsustusprotsessi struktureerimisvahend, mis aitab valida mitmest tegevusvõimalusest parima - otstarbekama.